

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego

COM(2009) 248 wersja ostateczna

(2010/C 339/07)

Sprawozdawca: **Michael SMYTH**

Dnia 10 czerwca 2009 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego

COM(2009) 248 wersja ostateczna.

Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 8 stycznia 2010 r.

Na 459. sesji plenarnej w dniach 20-21 stycznia 2010 r. (posiedzenie z 20 stycznia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 198 do 1 – 4 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Komitet popiera cele zawarte w czterech przesłankach (filarach) strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, odzwierciedlających dążenie do tego, by region ten stał się obszarem dobrobytu, obszarem zrównoważonym ekologicznie, obszarem bezpieczeństwa oraz obszarem łatwo dostępnym i atrakcyjnym.

1.2 Komitet dostrzega fakt, że przed ostatecznym sformułowaniem strategii przeprowadzono kompleksowe konsultacje, a także rolę, jaką odegrali w nich partnerzy społeczni i zainteresowane strony. EKES ponownie wzywa do utworzenia forum społeczeństwa obywatelskiego regionu Morza Bałtyckiego, które pomogłoby włączyć społeczeństwo obywatelskie w kształtowanie strategii.

1.3 W ramach strategii wyznaczono szczytne cele, których realizacja pozwoli rozwiązać wiele skomplikowanych problemów strukturalnych regionu bałtyckiego. Niemniej jednak wiąże się ona również z wieloma wyzwaniami, którym trzeba będzie stawić czoła, jeżeli strategia ma się okazać skuteczna. Wyzwania te związane są z potencjalną wartością dodaną, ustaleniami dotyczącymi zarządzania, spójnością UE oraz z zewnętrzną skutecznością strategii.

1.4 Ustalenia dotyczące zarządzania w ramach strategii dla regionu Morza Bałtyckiego stanowią również przedmiot krytyki. Strategia obejmuje obszar działania 21 dyrekcji generalnych KE oraz 8 państw członkowskich i Rosji. W zestawieniu z 4 filarami, 15 działaniami priorytetowymi oraz licznymi działaniami horyzontalnymi, strategia przewiduje złożony charakter systemów zarządzania, co może w praktyce uniemożliwić jej realizację. Zdaniem EKES-u należy dołożyć większych starań do uproszczenia ustaleń dotyczących zarządzania i administracji w ramach strategii.

1.5 W opinii ponownie zgłasza się wniosek o utworzenie w EKES-ie centrum *ad hoc* monitorowania regionu Morza Bałtyckiego lub grupy analitycznej, aby cały Komitet mógł skutecznie śledzić nieuniknione zmiany i postępy w rozwoju strategii.

1.6 Jednym z głównych wyzwań związanych ze strategią jest jej wymiar zewnętrzny, zwłaszcza ze względu na kluczową rolę Rosji w regionie Morza Bałtyckiego. Rolę Rosji we wdrażaniu strategii należy określić na mocy ustaleń w ramach wymiaru północnego. Brak jest pewności, czy te ustalenia wystarczą do zapewnienia aktywnego udziału Rosji w działaniach strategicznych.

1.7 Komitet popiera pogląd, że strategia nie jest wyłącznie dokumentem, ale przede wszystkim procesem. Oznacza to, że jest ona wdrażana w miarę upływu czasu. Udało się już dzięki niej doprowadzić do tego, by wszystkie państwa członkowskie i podmioty zainteresowane, wraz z instytucjami UE uzgodniły ograniczoną liczbę kluczowych działań i projektów oraz zgodziły się co do potrzeby ich wdrożenia. Komitet wyraża nadzieję, że uda się podtrzymać entuzjazm towarzyszący przygotowaniu strategii i że przyczyni się on do skutecznego i terminowego wdrożenia, co będzie można sprawdzić podczas realizacji.

2. Kontekst strategii

2.1 Strategia dla regionu Morza Bałtyckiego ma solidne podstawy. Od dawna uważa się, że region Morza Bałtyckiego cierpi z powodu szeregu problemów związanych z ochroną środowiska naturalnego, rozwojem gospodarczym i infrastrukturą, które są wzajemnie powiązane i zależne od siebie. W listopadzie 2006 r.

Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie opracowania strategii dla regionu Morza Bałtyckiego. Ta strategia dotycząca wyznaczonego makroregionu Morza Bałtyckiego została przyjęta przez Komisję w dniu 10 czerwca 2009 r. i przedłożona Radzie Europejskiej w dniu 19 czerwca 2009 r. Realizacja strategii była jednym z priorytetów prezydencji szwedzkiej i została przyjęta przez Radę ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych 26 października 2009 r. w Luksemburgu.

2.2 Całościowa strategia oznacza nowy początek dla polityki współpracy terytorialnej Unii Europejskiej. Zdaniem Komisji jest to pierwsze w pełni zintegrowane podejście, które ma zostać przyjęte z myślą o państwach członkowskich stojących przed takimi samymi wyzwaniami. Obecnie współpraca transnarodowa obejmuje trzynastę dziedzin, które wspólnie pokrywają wszystkie dziedziny działalności UE (oprócz tego prowadzone jest niemal pięćdziesiąt programów współpracy transgranicznej). Strategia na rzecz regionu Morza Bałtyckiego polega na stosunkowo nowej koncepcji współpracy makroregionalnej, to jest na skuteczniejszej koordynacji i wykorzystaniu zasobów finansowych oraz aktualnie realizowanych inicjatyw współpracy między państwami regionu bałtyckiego. Jeżeli chodzi o zakres geograficzny strategii, obejmuje ona przede wszystkim państwa członkowskie UE – Szwecję, Danię, Niemcy, Finlandię, Polskę, Estonię, Łotwę i Litwę – oraz Norwegię i Rosję.

2.3 Niniejsza opinia zawiera ocenę zaproponowanej strategii dla regionu Morza Bałtyckiego oraz związany z nią plan działania z perspektywy zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego. Niniejsza opinia powstała w oparciu o analizę przeprowadzoną w niedawno przyjętych opiniach EKES-u: „Region Morza Bałtyckiego – wkład zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w poprawę współpracy regionalnej i określenie strategii regionalnej”⁽¹⁾ i „Rozszerzanie strategii na rzecz Morza Bałtyckiego na inne makroregiony w Europie”⁽²⁾. Proces, który doprowadził do stworzenia tej strategii można uznać za bezprecedensowy. Zdaniem Komisji, jeżeli strategia dla regionu Morza Bałtyckiego okaże się odpowiednia i wykonalna w tym regionie, podobne podejście można by przyjąć dla innych makroregionów, takich jak region Dunaju, Alp i Morza Śródziemnego.

3. Zarys strategii

3.1 W 2008 r. Komisja przeprowadziła kompleksowe konsultacje. W ich ramach odbywały się konferencje organizowane w całym makroregionie, uwieńczone konferencją w Rostoku w lutym 2009 r. Koncentrowały się one na czterech filarach, na których opiera się strategia dla regionu Morza Bałtyckiego i których celem jest przekształcenie tego regionu w:

- obszar zrównoważony ekologicznie,
- obszar dobrobytu,
- obszar dostępny i atrakcyjny,
- obszar bezpieczny.

(1) Dz.U. C 277 z 17.11.2009, s. 42.

(2) Dz.U. C 318 z 23.12.2009, s. 6.

3.2 Strategii towarzyszy plan działania, który obejmuje 15 zagadnień priorytetowych zawartych w czterech filarach. Każde zagadnienie priorytetowe będzie koordynowane przez przynajmniej jedno z nadbałtyckich państw członkowskich. Mają one współpracować przy realizacji zagadnień ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

3.3 Strategia dla regionu Morza Bałtyckiego i proponowane w jej ramach działania mają być finansowane z dostępnych źródeł, przede wszystkim takich jak fundusze strukturalne (55 mld EUR w okresie 2007-2013), środki udostępnione przez każde z państw nadbałtyckich, przez instytucje finansowe, np. EBI, NBI (Nordycki Bank Inwestycyjny) i EBOR oraz finansowanie prywatne.

3.4 Między rezolucją Parlamentu Europejskiego a komunikatem Komisji istnieją pewne znaczne różnice⁽³⁾ ⁽⁴⁾. W swoim dokumencie Komisja przyjmuje wewnętrzną perspektywę Rady UE, podczas gdy rezolucja Parlamentu odnosi się do „strategii dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach wymiaru północnego”. W swojej rezolucji Parlament wzywa Komisję do przedstawienia wniosku w sprawie strategii „celem wzmocnienia wewnętrznego filaru wymiaru północnego”⁽⁵⁾. Parlament w sposób oczywisty łączy strategię na rzecz regionu Morza Bałtyckiego z ramami wymiaru północnego, podczas gdy Rada i Komisja rozdzielają strategię od zewnętrznych aspektów współpracy.

3.5 Istnieją poważne różnice w postrzeganiu odpowiednich struktur zarządzania. Strategia Komisji skupia się na koordynacji już realizowanych inicjatyw, stałej ocenie postępu i zachowaniu dynamiki realizacji planu działania. Komisja pragnie w jak największym zakresie wykorzystywać mechanizmy instytucjonalne, nie przeznaczając równocześnie żadnych dodatkowych funduszy na strategię dla regionu Morza Bałtyckiego. Parlament zaproponował zorganizowanie dorocznego szczytu Morza Bałtyckiego przed letnim szczytem Rady Europejskiej oraz poszerzenie regionalnych organów organizacyjnych w ramach systemu UE i poza nim, częściowo proponując własną linię budżetową przeznaczoną na realizację strategii. EKES wyraził już swe poparcie dla oddzielnego budżetu na tę strategię. Wydawałoby się, że Parlamentowi zależy na realizacji bardziej ambitnej polityki niż Komisji. Podkreślając niejako zmieniający się charakter strategii, 22 października 2009 r. Parlament przyjął poprawkę do budżetu na 2010 r. w wysokości 20 mln euro, które przeznaczone zostaną na koordynację i niektóre projekty pilotażowe realizowane w ramach strategii.

3.6 Pomijając powyżej opisane różnice w nastawieniu, sama strategia jest wynikiem przeprowadzenia wielu dogłębnych konsultacji z zainteresowanymi podmiotami makroregionu. Jej innowacyjność polega na tym, że będzie ona realizowana w oparciu o ponadnarodową strukturę zarządzania, a więc wykracza poza tradycyjne strategie w ramach polityki regionalnej UE. Ta nowa struktura zarządzania sytuuje się pomiędzy szczeblem krajowym a szczeblem społeczności międzynarodowej.

(3) Parlament Europejski (2006) „Rezolucja w sprawie strategii dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach wymiaru północnego”, Strasburg, 16 listopada 2006 r., A6-0367/2006.

(4) Strategię dla regionu Morza Bałtyckiego i plan działania można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/documents_en.htm.

(5) Wymiar północny to porozumienie, które umożliwia UE, Rosji, Norwegii i Islandii wdrażanie strategii w uzgodnionych dziedzinach współpracy.

3.7 Komisja określa koncepcję strategii dla regionu Morza Bałtyckiego jako „pracę, która wciąż trwa”. Definicje poszczególnych aspektów regionu Morza Bałtyckiego z konieczności muszą być nieostre, ponieważ ich zakres geograficzny zmienia się w zależności od kwestii, o których mowa. Podejście przyjęte przy określaniu kształtu strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego polega na tym, by najpierw określić problemy i kwestie, którymi ma ona się zajmować, i na ich podstawie określić zasięg geograficzny makroregionu. Z obiektywnego punktu widzenia cztery główne założenia strategii oraz oparty na nich plan działania są wyrazem poważnych starań zmierzających do stworzenia lepiej skoordynowanych ram dla rozwoju tak zróżnicowanego obszaru, jakim jest region Morza Bałtyckiego, co jednocześnie przyczyni się do popularyzowania spójności terytorialnej. W znajdującej się na końcu niniejszego dokumentu tabeli 1 wymieniono dziedziny priorytetowe planu działania w ramach wszystkich filarów strategii.

3.8 Sposób postrzegania Komisji zakłada, że niezbędne jest podejście zintegrowane celem zagwarantowania w regionie rozwoju zrównoważonego. Kwestie, których dotyczy strategia są bardzo złożone i wzajemnie ze sobą powiązane, natomiast istniejącym programom współpracy brakowało dotychczas skutecznej koordynacji.

4. Wyzwania i najważniejsze pytania

4.1 Od skutecznej realizacji strategii dla regionu Morza Bałtyckiego zależy bardzo wiele. Komisja wiele razy podkreślała, że ta strategia mogłaby się stać przykładowym modelem działania dla pozostałych makroregionów UE. W jej ramach wyznaczono szczytne cele, których realizacja pozwoli rozwiązać wiele tak bardzo skomplikowanych problemów strukturalnych regionu bałtyckiego, przy czym wiąże się ona również z wieloma wyzwaniami, którym trzeba będzie stawić czoła, jeżeli strategia ma się okazać skuteczna. Wyzwania te związane są z potencjalną wartością dodaną, ustaleniami dotyczącymi sprawowania rządów, spójnością UE oraz z zewnętrzną skutecznością strategii.

4.2 Jeżeli chodzi o wartość dodaną, istnieje ryzyko związane z tym, że strategia obejmuje bardzo ambitny zestaw działań mających zaspokoić potrzeby większości zainteresowanych stron w regionie i dlatego też może okazać się niewykonalna. Istnieje argument za podjęciem próby uproszczenia strategii oraz skoncentrowania wysiłków na mniejszych, lecz strategicznie ważnych zbiorach celów. Komisja Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM) odnotowała postęp w realizacji planu działania dotyczącego Morza Bałtyckiego w zakresie zasobów rybnych i ogólnie środowiska. Pomimo tego strategia dla regionu Morza Bałtyckiego powinna nadal przyczyniać się do poprawy rybołówstwa i szerzej środowiska.

4.3 Słowa krytyki dotyczą również ustaleń związanych z zarządzaniem w ramach strategii na rzecz Morza Bałtyckiego. Tabela 1 ilustruje pewnego rodzaju paradoks: państwa członkowskie, które najbardziej potrzebują strategii, są najmniej zaangażowane w jej realizację. Ponadto Komisja boryka się z osiągnięciem równowagi między złożonością działań, różnorodnością dyrekcji generalnych oraz liczbą zaangażowanych w strategię państw członkowskich. Dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem karty lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju miast

europejskich pokazują, że jej realizacja postępuje wolno, natomiast strategia na rzecz Morza Bałtyckiego jest z pewnością o wiele bardziej złożona ⁽⁶⁾.

4.4 Powodzenie wszelkich strategii UE takich jak strategia na rzecz regionu Morza Bałtyckiego będzie oceniane w kontekście praktycznych korzyści, które muszą być zauważalne i odczuwalne przez obywateli. Strategia kwestionuje również samo pojęcie spójności wspólnotowej. Zgodnie z wcześniejszym twierdzeniem, Komisja „podniosła stawkę” w kontekście współpracy makroregionalnej. Mimo że waga wyzwań ekologicznych, infrastrukturalnych i innych wyzwań stojących przed strategią na rzecz Morza Bałtyckiego jest aż nadto dobrze znana obywatelom bałtyckich państw członkowskich, najpoważniejszym wyzwaniem jest wytłumaczenie powagi sytuacji Morza Bałtyckiego pozostałym mieszkańcom Unii. W tym aspekcie pomoc zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego jest nieodzowna. Komitet wystąpił już z propozycją utworzenia Bałtyckiego Forum Społeczeństwa Obywatelskiego oraz wyraził gotowość przystąpienia do prac przygotowawczych dotyczących jego powołania. Ponadto Komitet zaproponował stworzenie, w ramach EKES-u, centrum monitorowania lub grupy studyjnej *ad hoc* na rzecz Morza Bałtyckiego, tak aby cały Komitet mógł skutecznie uczestniczyć w rozwoju strategii.

4.5 Jednym z głównych wyzwań związanych ze strategią jest jej wymiar zewnętrzny, zwłaszcza ze względu na kluczową rolę Rosji jako głównego podmiotu w regionie Morza Bałtyckiego. Do tej pory kraj ten wyrażał swoje zainteresowanie strategią, jako że skorzystałby on z jej wdrożenia. Obecnie rolę Rosji we wdrażaniu strategii należy określić na mocy ustaleń w ramach wymiaru północnego, prawdopodobnie będą one musiały zostać dostosowane do strategii. Warto odnotować, że trzy z czterech filarów strategii – ochrona środowiska naturalnego, atrakcyjność i dostępność oraz bezpieczeństwo, mają zasadniczo charakter międzynarodowy, dlatego też należy wykorzystać w nich niektóre mechanizmy strategii łączące działania wewnętrzne z zewnętrznymi, szczególnie na poziomie operacyjnym. Ponadto wymiar zewnętrzny strategii mógłby być jeszcze szerszy i obejmować na przykład Białoruś, która ma wpływ na ochronę środowiska, atrakcyjność i dostępność regionu Morza Bałtyckiego.

4.6 Istnieje pogląd, że prostsze będzie zapewnienie udziału Rosji w realizacji strategii poprzez bezpośrednią współpracę dwustronną z UE na zasadzie „partnerstwa równych” z UE ⁽⁷⁾. Jeżeli pogląd ten jest słuszny, to powstaje pytanie, czy wymiar północny jest odpowiednim mechanizmem zapewnienia zaangażowania Rosji we wdrażanie strategii, jak się obecnie sugeruje.

⁽⁶⁾ Kartę podpisano 24 maja 2007 r. podczas niemieckiej prezydencji w Radzie, na nieformalnym posiedzeniu ministrów państw członkowskich UE odpowiedzialnych za rozwój miast i spójność terytorialną. To międzyrządowe porozumienie zawiera dwa główne zalecenia: wzmocnienie podejścia opierającego się na zintegrowanej polityce rozwoju miast oraz zwrócenie szczególnej uwagi na zaniedbane dzielnice miast.

⁽⁷⁾ Zob. na przykład „Commitment of the Social Partners and other civil society organisations: What role can civil society and local actors play?” („Zaangażowanie partnerów społecznych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego: jaką rolę odgrywać mogą społeczeństwo obywatelskie i lokalne podmioty?”) – prezentacja przedstawiona przez członka Komitetu Regionów Una Aldgrena na konferencji zorganizowanej przez EKES i przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Finlandii w dniach 22-23 października 2009 r. w Helsinkach nt.: „Region Morza Bałtyckiego – najlepsze miejsce do pracy i prowadzenia działalności gospodarczej”.

5. Analiza strategii

5.1 Istnieje szereg punktów spornych w strategii, które wymagają bliższej obserwacji. Po pierwsze: Plan działania zawiera konkretne propozycje w sprawie skorygowania niedociągnięć sieci energetycznych i połączeń międzysystemowych w regionie Morza Bałtyckiego. Istnieją pewne obawy, że może to nie wystarczyć, zważywszy na pilną potrzebę osiągnięcia większej integracji sieci. Celem strategii nie powinno być wyłącznie zintegrowanie i połączenie oddzielnych obecnie krajowych rynków energetycznych w regionie Morza Bałtyckiego, lecz praca na rzecz solidarności energetycznej na obszarze całej UE. UE potrzebuje energii z Rosji i dlatego też musi zbudować infrastrukturę po to, aby sprowadzać gaz, ropę i energię elektryczną do Europy. Jest to konieczne po to, aby zagwarantować stabilność dostaw energii do Europy. Potrzebna jest również większa współpraca energetyczna z krajami nie będącymi państwami członkowskimi. Strategia nie zajmuje się projektem Nordstream. Mimo iż jest to wyraźne uchybienie, Komisja wskazuje na to, że projekt Nordstream budzi duże kontrowersje, a do przyjęcia strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego konieczna była jednomyślność.

5.2 Plan działania przedstawia propozycje ulepszenia wewnętrznych i zewnętrznych połączeń w zakresie transportu morską, drogową i kolejową. Dużą uwagę należy zwrócić na infrastrukturę drogową, jako że jest ona bardzo niewydolna lub kompletnie jej brak. Dawne obszary peryferyjne Związku Radzieckiego mogłyby wówczas stać się bardziej zintegrowaną częścią centrum Europy. Region Morza Bałtyckiego potrzebuje pilnie odpowiedniej kompleksowej sieci połączeń drogowych. Należy dokonać przeglądu obecnych korytarzy TEN i dostosować je do nowych realiów bardziej spójnej Unii; chodzi np. o korytarze kolejowe i drogowe z Helsinek do Wiednia i na Słowenię.

5.3 Nie wspomina się o strategicznym znaczeniu dużych rzek w makroregionie bałtyckim; należy zająć się tym niedopatrzeniem. W tym kontekście warto odnotować, że przygotowuje się właśnie strategię na rzecz regionu Dunaju. W sprawie strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego prowadzono szerokie i rozległe konsultacje, ale organizowano je raczej w zależności od potrzeb. W strategię na rzecz regionu Dunaju EKES postara się zaangażować w sposób bardziej uporządkowany. Komisja wskazała, że istnieje możliwość takiego zaangażowania w okresie od lutego do lata 2010 r. EKES proponował już w opiniach REX/262 i ECO/251 utworzenie forum społeczeństwa obywatelskiego regionu Morza Bałtyckiego, co należałoby teraz przekształcić w rzeczywisty wniosek. Wniosek ten uzyskał poparcie wielu posłów do Parlamentu Europejskiego, który przygotowuje obecnie opinię w sprawie strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego.

5.4 Uznano już złożoność wyzwań związanych ze strategią na rzecz regionu Morza Bałtyckiego. Rozumie się, że w nadchodzącym czasie działowi Komisji odpowiedzialnemu za wdrażanie i monitorowanie strategii może zabraknąć środków. Zarówno EKES jak i Parlament popierają wzmocnienie tego działu. Istnieje niebezpieczeństwo, że dział ten pograży się w obowiązkach administracyjnych związanych z wydatkowaniem 20 mln EUR, przeznaczonych zgodnie z głosowaniem w Parlamencie na partnerów spoza UE (linia budżetowa 4). EKES podkreśla, że zarówno Komisja Europejska jak i państwa członkowskie odpowiedzialne za konkretne działania zawarte w planie muszą dysponować odpowiednim potencjałem administracyjnym, aby wypełnić swoje zobowiązania.

5.5 Wyrażono troskę w związku ze stosunkowo mniejszą wagą kwestii rybnictwa i rybołówstwa. Przyznano, że podejmuje się dużo działań, zwłaszcza w ramach HELCOM-u i że początkowe wyniki są zachęcające. Utrzymanie postępów ma zasadnicze znaczenie, a szczególne starania należy podjąć na rzecz stymulowania odpowiedzialnej konsumpcji.

5.6 Wyrażono zaniepokojenie z powodu tego, z jaką uwagą potraktowano kwestie nauki, technologii, badań naukowych i innowacji. EKES nie jest w pełni przekonany, czy idealnym rozwiązaniem jest rozdzielenie tzw. trójkąta wiedzy (kształcenie, badania i innowacje) pomiędzy dwa różne filary strategii i trzy państwa członkowskie odpowiedzialne za koordynowanie działań w tej dziedzinie. EKES podkreśla, że strategia powinna wzmacniać interakcje i powiązania między różnymi częściami trójkąta wiedzy.

5.7 Jeśli chodzi o szóste działanie priorytetowe, czyli usunięcie barier dla rynku wewnętrznego w regionie Morza Bałtyckiego, EKES w pełni popiera tę część strategii. Należy zwrócić szczególną uwagę na MSP, które dominują w gospodarkach regionu Morza Bałtyckiego. EKES popiera również postępy programu na rzecz godnej pracy. Należy zachęcać do szerszego dialogu społecznego w regionie Morza Bałtyckiego, aby zdyskontować pozytywne skutki poboczne płynące ze współpracy w ramach strategii, szczególnie w zakresie lepszej współpracy energetycznej i integracji.

5.8 Szczególną troskę budzi postępujący upadek przemysłu stoczniowego i powiązanych z nim sektorów w regionie, który to upadek ma charakter strukturalny i wpływa negatywnie na spójność gospodarczą i społeczną. Komitet jest przekonany, że należy rozszerzyć zakres strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, by zająć się tą konkretną kwestią.

Bruksela, 20 stycznia 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

ZAŁĄCZNIK

Tabela 1:

Filary i dziedziny priorytetowe unijnej strategii na rzecz regionu Morza Bałtyckiego

Filar / dziedzina priorytetowa	Państwa koordynujące	Liczba działań
Filar I: Przekształcenie regionu Morza Bałtyckiego w obszar zrównoważony ekologicznie		
1) Ograniczenie zrzutu substancji biogenych do morza do poziomu możliwego do przyjęcia	Polska / Finlandia	5
2) Zachowanie stref ochrony przyrody i bioróżnorodności, włącznie z zasobami rybnymi	Niemcy	2
3) Ograniczenie wykorzystania i wpływu substancji niebezpiecznych	Szwecja	3
4) Uczynienie regionu wzorcem ekologicznej żeglugi	Dania	2
5) Złagodzenie skutków zmian klimatu i dostosowanie się do nich	Dania	3
Filar II: Przekształcenie regionu Morza Bałtyckiego w obszar dobrobytu		
6) Wylimitowanie przeszkód dla funkcjonowania rynku wewnętrznego na Morzu Bałtyckim	Estonia	6
7) Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w badaniach i innowacyjności	Szwecja / Polska	2
8) Wdrożenie „Small Business Act”: promowanie przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz zwiększenie skuteczności wykorzystania zasobów ludzkich	Dania	9
9) Wzmocnienie zrównoważonego rozwoju w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	Finlandia	7
Filar III: Przekształcenie regionu Morza Bałtyckiego w obszar łatwo dostępny i atrakcyjny		
10) Poprawa dostępu do regionu oraz poprawa wydajności i bezpieczeństwa rynków energii	Łotwa / Dania	3
11) Poprawa wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	Litwa / Szwecja	
12) Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i ochronę zdrowia	Turystyka: Niemcy (Maklenburgia – Pomorze Przednie) Zdrowie: Partnerstwo wymiaru północnego na rzecz edukacji w zakresie zdrowia publicznego: Niemcy	10
Filar IV: Przekształcenie regionu Morza Bałtyckiego w obszar bezpieczeństwa		
13) Przekształcenie w region wiodący w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego	Finlandia / Dania	
14) Wzmocnienie ochrony przed katastrofami na morzu i lądzie	Dania	2
15) Ograniczenie zakresu i szkód powstałych w wyniku przestępczości transgranicznej	Finlandia	3
Działania horyzontalne	Komisja Europejska	10

Źródło: Na podstawie R. Bengtsson „Unijna strategia na rzecz regionu Morza Bałtyckiego”